

**คณะทำงานติดตามการลงทุนข้ามพรมแดน
(Extraterritorial Obligation Watch Coalition)**

666 ถ. เจริญนคร แขวงบางลำภูล่าง เขต
คลองสาน กรุงเทพมหานคร 10600

คสท.5/2567

19 สิงหาคม 2567

เรื่อง ขอให้ทางธนาคารในฐานะผู้ให้สินเชื่อแก่โครงการเขื่อนไซยะบุรี ติดตามบริษัทซีเคพาวเวอร์ให้เปิดเผยรายงานมาตรการลดผลกระทบสะสมเกี่ยวกับตะกอนและทางปลาผ่าน ความสมบูรณ์ด้านการประมงแม่น้ำโขง สถานภาพการฟื้นฟูด้านเศรษฐกิจและวิถีชีวิตของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่แปลงอพยพโยกย้ายจากโครงการและแผนบรรเทาภาวะฉุกเฉินจากการบริหารจัดการเขื่อนไซยะบุรีต่อประชาชนท้ายน้ำใน 7 จังหวัดประเทศไทย

เรียน กรรมการผู้จัดการใหญ่ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน)
สำเนาส่งถึง

1. คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์
2. คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
3. คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการชาติว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม
4. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สืบเนื่องจาก เมื่อปี 2554 ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) เป็นหนึ่งในผู้ให้สินเชื่อแก่บริษัท ซีเค พาวเวอร์ จำกัด มหาชน เพื่อดำเนินการก่อสร้างและดำเนินการบริหารจัดการเขื่อนไซยะบุรี เขื่อนบนแม่น้ำโขงสายหลักตอนล่างแห่งแรกตั้งแต่ปี 2562 เป็นต้นมา เมื่อเขื่อนไซยะบุรีได้เริ่มผลิตไฟฟ้า ก็ปรากฏรายงานข่าวของสื่อมวลชนต่างๆ หลายสำนัก ระบุว่า ระบบนิเวศของแม่น้ำโขงเกิดการเปลี่ยนแปลงไป

อย่างมาก เช่น การผันผวนขึ้นลงของแม่น้ำโขงที่ไม่เป็นไปตามฤดูกาล การลดลงของปลาแม่น้ำโขง ระบบนิเวศพืชเกิดภาวะตายลงเป็นจำนวนมาก การเกิดภาวะสาหร่ายบลูม และปรากฏการณ์ แม่น้ำโขงสีฟ้าคล้ายทะเล เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและรุนแรง รวมถึงการไม่ปรากฏข่าวคราวความคืบหน้าเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจและวิถีชีวิตของประชาชนที่ถูกโยกย้ายจากเขื่อนไปยังหมู่บ้านแห่งใหม่ (Resettlement sites) เป็นอย่างไร

ล่าสุด ในการประชุมผู้มีส่วนได้เสียระดับภูมิภาค ครั้งที่ 13 เมืองหลวงพระบาง สปป.ลาว เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2566 ที่ผ่านมา ทางบริษัทไชยะบุรีพาวเวอร์ ได้นำเสนอความคืบหน้าเกี่ยวกับรายงานการผลกระทบสะสมด้านตะกอน การอพยพของปลาผ่านเขื่อนไชยะบุรี ในที่ประชุม แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนเพียงพอที่จะสามารถอธิบายปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงทางระบบนิเวศแม่น้ำโขงตอนล่างของเขื่อนไชยะบุรีได้อย่างชัดเจนและมีข้อมูลเป็นนัยสำคัญ

พวกเราในนามกลุ่มภาคประชาสังคมที่ติดตามและผลักดันให้เกิดความรับผิดชอบของภาครัฐและเอกชนของไทยที่ไปลงทุนในต่างประเทศ เพื่อให้เกิดการเคารพสิทธิมนุษยชน สิทธิชุมชน และผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนในประเทศนั้น ตามหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (UN Guiding Principle on Business and Human Rights) ซึ่งขณะนี้ประเทศไทยได้มีการประกาศรับหลักการดังกล่าวและมีการออกแผนปฏิบัติการชาติว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชน ฉบับที่ 2 (2566-2570) โดยมีเนื้อหาหลัก 4 ด้าน และการลงทุนข้ามพรมแดนก็เป็นหนึ่งวาระสำคัญในแผนดังกล่าว ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ภาคเอกชนที่มีการลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านต้องมีเคารพสิทธิของชุมชนและปฏิบัติตามกฎหมายในประเทศและกฎหมายระหว่างประเทศ

ปี 2559 ธนาคารได้ประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน ตามนำหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชน หลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ(UNGPs) หลักการด้านมนุษยธรรมและสิทธิขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ(ILO) ตราสารสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ (ซึ่งประกอบด้วยปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน(UDHR) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม)(ICESCR) และข้อตกลงโลกแห่งสหประชาชาติ (Global Compact:UNGC) เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติทั่วทั้งองค์กร

นอกจากนี้ ธนาคารยังได้ร่วมลงนามร่วมความร่วมมือกับสมาคมธนาคารไทย เกี่ยวกับการกำหนดแนวทางการให้สินเชื่ออย่างมีความรับผิดชอบ(Responsible Banking Guideline-Responsible Lending) เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2562 ที่ผ่านมา เพื่อเป็นแนวทางให้ธนาคารพาณิชย์ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในฐานะผู้จัดสรรเงินทุน เพื่อขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจ ดำเนินกิจการภายใต้หลักการ “การธนาคารเพื่อความยั่งยืน (Sustainable Banking)” โดยนำปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สังคม

และธรรมาภิบาล (Environmental, Social, and Governance: ESG) มาร่วมพิจารณาในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์สำหรับการให้สินเชื่ออย่างมีความรับผิดชอบ ตลอดจนมีกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงและผลกระทบที่เกิดจากการให้สินเชื่อของธนาคาร

พวกเราในฐานะภาคประชาสังคม จึงเห็นว่า เมื่อธนาคารได้ประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนและแนวทางการให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบต่อสาธารณะนั้น ถือเป็นทิศทางที่แสดงเจตจำนงที่มุ่งมั่นในการให้สินเชื่ออย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม เราจึงขอให้ทางธนาคาร ในฐานะผู้ให้สินเชื่อโครงการเขื่อนไซยะบุรี ติดตามและผลักดันให้ลูกหนี้(บริษัทซีเคพาวเวอร์/บริษัทไซยะบุรีพาวเวอร์/ให้ส่งรายงานและเปิดเผย “รายงานมาตรการลดผลกระทบสะสมเกี่ยวกับตะกอนและทางปลาผ่าน แผนบรรเทาภาวะฉุกเฉินจากการบริหารจัดการเขื่อนไซยะบุรีต่อประชาชนท้ายน้ำใน 7 จังหวัดประเทศไทย และสถานภาพความคืบหน้าปัจจุบันด้านเศรษฐกิจและวิถีชีวิตของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่แปลงอพยพโยกย้ายที่โครงการได้มีการดำเนินการหรือมีมาตรการลดผลกระทบและฟื้นฟูวิถีชีวิตของประชาชนในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาอย่างไรบ้าง

หากท่านได้รับเอกสารนี้ โปรดกรุณาดำเนินการและขอท่านส่งรายงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น ซึ่งแจ่มกลับมายังที่อยู่ข้างบน ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือฉบับนี้ เพื่อเป็นข้อมูลให้กับพวกเราในฐานะประชาชนไทย ผู้ใช้ไฟฟ้า และชุมชนที่อยู่ตอนบนและตอนล่างของเขื่อนไซยะบุรีใน 8 จังหวัด ประเทศไทย ได้รับทราบความคืบหน้าและเตรียมตัวรับมือต่อเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต อันเป็นไปตามหลักนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน และแนวทางการให้สินเชื่ออย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมของธนาคาร ได้ประกาศต่อสาธารณะแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อขอความร่วมมือและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวไพรินทร์ เสาะสาย)

(นายธีระชัย ศาลเจริญกิจถาวร)

ตัวแทนคณะทำงานติดตามความรับผิดชอบต่อสังคมการลงทุนข้ามพรมแดน (ETOs Watch Coalition)

Email: etoswatch@gmail.com